

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on tarkastella akupunktion käyttöä purentaelimistön kivun ja toimintahäiriöiden (TMD) hoidossa. Katsauksessa käydään läpi purentaelimistön kipu ja toimintahäiriöiden taustatekijöitä, diagnostiikkaa ja hoitoperiaatteita. Siinä esitellään myös akupunktion historiaa, sen tutkittuja vaikutusmekanismeja, käyttö- ja vasta-aiheita sekä akupunktiohoidon turvallisuutta. Lisäksi erilaisista akupunktiotekniikoista esitellään lyhyesti: elektroakupunktio (EA), lämminneulaus (WNA), kuivaneulaus (dry needling), laser-akupunktio ja mikrojärjestelmien akupunktio. Katsaukseen lopussa on fysioterapeutti Noora Rautionmaan haastattelu akupunktion käytöstä TMD:n hoidossa.

Kirjallisuuskatsauksessa esitellään ajankohtaista tutkimusnäyttöä TMD:n hoidosta akupunktion ja sen eri tekniikoiden avulla. Nykyisen tutkimustiedon perusteella akupunktiolla tiedetään olevan TMD:n hoidossa lyhytaikaisia kipua lievittäviä vaikutuksia erityisesti kroonisen lihasperäisen kivun hoidossa (myalgia, myofaskiaalinen kipu). Kuitenkin näytönaste TMD-peräisen kivun hoidosta akupunktion avulla on vähäistä (Low) tai erittäin vähäistä (Very Low). Tutkimusten näytönastetta madaltavat niissä esiintyvä tutkimusharha ja otoskokojen pienuus. Akupunktion teho suoranaisesti purentaelimistön toimintahäiriöiden (suun avauskyvyn tai pureskelukyvyn) ongelmiin näyttää olevan hyvin vähäinen. Kuitenkin kivun lievitys yleensä lisää toiminnan mahdollisuuksia, joka sekundaarisesti edesauttaa purentaelimistön toimintaa. Tulevaisuudessa akupunktion tutkimuksessa tulee keskittyä hoidon pitkäaikaisten vaikutusten seurantaan, vertailuhoitojen edelleen kehittämiseen, suurempiin tutkimusotoksiin ja tutkimusten laatuun näytönasteen parantamiseksi.

Avainsanat: Akupunktio, Purentaelimistön kipu ja toimintahäiriö, temporomandibular disorders, TMD, purentaelimistö, kipu, toimintahäiriöt, vaikuttavuus